

Важливим для України є досвід Польщі, де молодим фермерам надається підтримка станом на 2024 рік в розмірі 200 тис. злотих. При цьому 70% наданих коштів має бути спрямовано на придбання основних засобів, зокрема нові машини та обладнання; придбання сільгоспземель; племінного молодняку; інвестиції в будівництво та модернізацію тваринницьких ферм. Решта 30% можуть бути направлені на поповнення оборотних коштів[2].

Завдяки фінансовій підтримці молодих фермерів їх навчанню та допомозі дорадчих служб, молоді фермери мають всі можливості для створення конкурентоздатних фермерських господарств, що дозволяє сприяти оновленню поколінь і сприятиме розвитку сільських територій та забезпеченню продовольчої безпеки країн ЄС.

Список використаних джерел:

1. Стратегічні плани САП. URL: https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans_pl?prefLang=pl
2. Молодий фермер 2024 - вимоги і найважливіша інформація. URL: <https://www.agraves.pl/mlody-rolnik-2024-za-co-i-kiedy-dostaniesz-punkty-w-naborze/>

УДК 378.147.88:376.545

*Ткачов М.М. к.е.н., доцент
Шейн Є.С. здобувач третього рівня вищої освіти
Національний технічний університет «ХПІ»
(м. Харків, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

Правове забезпечення аграрного бізнесу є однією з ключових складових розвитку сучасного агропромислового комплексу. Успішне функціонування аграрного бізнесу неможливе без ефективної та гнучкої правової системи, яка б регулювала земельні відносини, договірні зобов'язання, податкову політику, державну підтримку та екологічні стандарти. Аграрний сектор має стратегічне значення для економіки будь-якої країни, адже забезпечує населення продовольством, створює робочі місця та сприяє експортному потенціалу.

Сучасні виклики, пов'язані з глобалізацією, змінами клімату, технологічним розвитком та міжнародною конкуренцією, вимагають вдосконалення правових механізмів, спрямованих на захист інтересів аграрного бізнесу та створення сприятливих умов для його розвитку. Важливу роль у цьому процесі відіграє законодавство, яке регулює земельні відносини, аграрні інновації, питання власності, фінансування та екологічні аспекти агровиробництва.

Метою цього дослідження є аналіз основних особливостей правового забезпечення аграрного бізнесу, визначення його сучасних тенденцій та можливих шляхів удосконалення правових норм, що регулюють аграрну сферу.

До найбільш характерних особливостей правового забезпечення аграрного бізнесу, які були нами сформовано та в певній мірі обґрунтовані та рекомендовані до практичного використання у виробничо-комерційній діяльності підприємств агропромислового комплексу.

1. Земельне право та право власності. Земля є основним ресурсом у сільському господарстві, тому її правове регулювання відіграє визначальну роль у розвитку аграрного бізнесу. Основними правовими аспектами земельних відносин є:

- регулювання земельної власності та оренди земельних ділянок;
- правові механізми захисту прав землевласників та орендарів;
- державний контроль за раціональним використанням земель сільськогосподарського призначення;
- впровадження механізмів передачі та консолідації земель.

2. Державне регулювання та підтримка аграрного бізнесу. Держава відіграє важливу роль у розвитку аграрного сектора шляхом:

- надання субсидій та грантів аграрним підприємствам;
- запровадження податкових пільг та стимулювання інвестицій у сільське господарство;
- формування правових механізмів державного контролю якості сільськогосподарської продукції;
- створення програм сприяння розвитку сільських територій.

3. Договірне регулювання у сфері агробізнесу. Договірні відносини є важливою складовою аграрного бізнесу. Основними видами договорів у цій сфері є:

- договори купівлі-продажу сільськогосподарської продукції на вітчизняних та зарубіжних ринках;
- договори оренди земельних ділянок та майнових активів аграрних підприємств;
- кредитні та інвестиційні угоди;
- договори страхування аграрного виробництва.

4. Екологічне право та аграрний бізнес. У сучасних умовах виробництва агропромислової продукції екологічні вимоги до аграрного виробництва стають все жорсткішими. Основні аспекти екологічного права в аграрному бізнесі включають:

- дотримання стандартів екологічної безпеки;
- регулювання використання пестицидів та агрохімікатів на полях різних посівів;
- захист біорізноманіття та природних ресурсів;
- контроль за забрудненням ґрунтів і водних ресурсів.

5. Інноваційне право та цифровізація аграрного бізнесу. Розвиток цифрових (інформаційних) технологій в агросекторі сприяє зростанню

продуктивності та ефективності виробництва. Правові аспекти цифровізації включають:

- захист прав інтелектуальної власності на аграрні інновації та аграрні технології;
- регулювання використання дронів, сенсорів, автоматизованих систем у сільському господарстві;
- законодавче забезпечення кібербезпеки в аграрному секторі, що є надзвичайно важливим.

Аграрний бізнес потребує чітко визначеної та ефективної правової бази, яка сприяє його розвитку та забезпечує стабільність правовідносин між усіма учасниками ринку. Сучасні виклики, такі як глобалізація, екологічні зміни та технологічні інновації, вимагають гнучких та ефективних механізмів правового регулювання.

Серед основних напрямів удосконалення правового забезпечення аграрного бізнесу можна виділити:

- реформування земельного законодавства з метою підвищення прозорості земельних відносин;
- посилення державної підтримки та впровадження ефективних механізмів фінансування агросектору;
- гармонізацію екологічного законодавства з європейськими стандартами (узгодження сумісного використання);
- створення правових умов для впровадження інновацій та цифрових технологій у сільське господарство.

Таким чином, правове забезпечення аграрного бізнесу є комплексною категорією, що охоплює широкий спектр відносин та вимагає постійного вдосконалення в умовах сучасних викликів.

Список використаних джерел:

1. Косенко А., Касич А., Лега О., Ареф'єва О. (2023). Вплив управлінських та вартісно-цінових детермінант інтелектуальної власності на конкурентоспроможність підприємства. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*, (3), 86–92. URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.3.86>

2. Перерва П., Балан О., Лега О. (2023). Дослідження складових системи менеджменту «розумного підприємства»: стратегія мінімальної собівартості та пакетного ціноутворення // *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*, (6), 127–131. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/314092/305019>

3. Перерва П. Г. Синергія екологічного обліку та оподаткування в контексті досягнення цілей сталого розвитку / Перерва П. Г., Лега О. В., Безкровний О. В. // *Економічний простір : зб. наук. праць.* – Дніпро : УДУНТ, 2025. – 2025. – №197. – С. 107-115. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.197.107-115>

4. Розвиток методів формування собівартості та ціни науково-інформаційної продукції в системі менеджменту "розумного підприємства" / О. С. Балан, П. Г. Перерва, С. В. Князь, О. В. Лега // *Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит = Energy saving. Power engineering. Energy audit.* – 2024. – № 9 (199). – С. 72-81. doi: 10.20998/2313-8890.2024.09.06

5. Перерва П. Г., Лега О. В. Податковий консалтинг: інструмент для фінансової безпеки. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції* : зб. матеріалів 4-ї Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Херсон : ФОП Вишемирський В. С., 2024. С. 141-143. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/84562>

УДК 005.591.6:664.143

Цурпаленко П. В. здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
ОП «Управління інвестиційною діяльністю
та міжнародними проектами»
Науковий керівник: Прушківська Е.В.
д.е.н., професор
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
(м.Київ, Україна)

ІННОВАЦІЇ У ВИРОБНИЦТВІ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ: ПРАКТИКИ ЄС

Сучасна кондитерська промисловість у країнах Європейського Союзу (ЄС) переживає період динамічних змін, зумовлених як глобальними трансформаціями споживчих очікувань, так і тиском екологічних викликів і розвитком цифрових технологій. Традиційна парадигма виробництва кондитерських виробів зазнає еволюції. На зміну фокусуванню винятково на смакових властивостях приходить орієнтація на функціональність, безпеку, екологічність та персоналізацію продукту [1]. У цьому контексті інновації виступають рушієм змін, формуючи нові стандарти якості, відповідальності та технологічної досконалості.

Суспільний запит на здоровий спосіб життя, зокрема харчування, значно трансформував вимоги до складу та властивостей харчових продуктів, у тому числі кондитерських виробів. Сучасні споживачі очікують не лише задоволення гастрономічних потреб, а й підтримки фізичного та психоемоційного здоров'я [2]. У відповідь на ці зміни європейські виробники розширюють асортимент продукції, пропонуючи: